

SvJ

 SVENSKA JOURNALENS MEDLEMS- OCH ORGANISATIONSTIDNING, LÄKARMISSIONEN JUNI 2014 ÄRGÅNG 90

**MER AFRIKAN
ÄN SVENSK
MALARIALÄKAREN
ÄNGRAR INGET**

**KAN JAG ÄLSKA
MITT BARN?
HENRIETTE BLEV
VÅLDTAGEN PÅ ÅKERN**

***"RISET SKAVER
OCH ÄR TUNGT"***

Slavflickan Askalesh, 8,
bär 40 kilo på sin rygg

Insamling
till barn

RESULTAT: 83 000 KR

GITARRKUNGEN

"NÄR TONERNA BLIR HIMMELSKA"

MUSIK ÄR JANNE SCHAFFERS PASSION

KRÖNIKA: Är det inte vår barndoms somrar som gör starkast avtryck i oss vilka upplevelser vi än har senare i livet? ANNIKA HAGSTRÖM

Vårläsning!

Nyheter från Artos & Norma

Provläs
på vår
hemsida

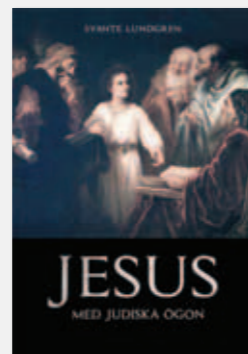
PER STOBÆUS

Josef – om Jesu far i Bibeln och den kristna traditionen

Josef är en av de mest avbildade personerna i konsthistorien – och samtidigt något av en doldis. Han står lite undanskymd i stallet i Betlehem, men väcker nyfikenhet eftersom han var Jesu far. Vem var han egentligen? Historikern Per Stobaeus undersöker i den här boken de bibliska, tidigkristna och nyare traditionerna om Josef, men ställer frågorna på nytt för vår tid och ger också nya intressanta svar. Vad betydde Josef för Jesus? Vilken familj växte Jesus upp i och hur påverkade den honom? De omsorgsfullt utvalda bilderna från antiken till vår tid hör till konsthistoriens allra vackraste ...

Inbunden 239 s, större format, rikt illustrerad i färg, 361:-

Erbjudande 250:-

SVANTE LUNDGREN
Jesus med judiska ögon

Danskt band 170 s, 266:-

Erbjudande 185:-

**LEGENDEN OM
BARLAAM OCH
JOASAF**

Danskt band 287 s, 304:-

Erbjudande 210:-

Läs mer om dessa böcker
och gör din beställning på vår hemsida.
Välkommen!

ARTOS & NORMA
BOKFÖRLAG

www.artos.se | info@artos.se | 076 779 35 03

Janne Schaffer

"Jag pratade med Björn J:son Lind i telefon dagen innan han dog. Det går inte att förbereda sig för döden."

4

FOTO: RICKARD L. ERIKSSON

juni
2014

10 Slavar utan frukost

Flickor i åldrarna 8-13 år går tidigt på morgonen uppför Entotoberget i Addis Abeba för att samla ris. Utan frukost. Det hårda arbetet skulle bara få dem att spy.

10

FOTO: LINDA MODIN KLEMMER

14 Hopp för våldtäktsoffer

Henriette Kuabos liv slogs i spillror av övergreppet. Efter terapi på Panzsjukhuset och praktisk hjälp med utbildning, kan hon se framtiden an med hopp för sig och sin dotter.

14

FOTO: RAMÓN SÁNCHEZ ORENSE

20 Mer afrikan än svensk

Ingerd Rooth mötte Denis Mukwege när han som tvååring sprang runt och lekte i Bukavu. Hon har levt halva sitt liv som läkarmissionär i Afrika.

24

FOTO: HELEN BERGLUND

24 Här vill ingen sluta

En fin skola som är gratis och bara för fattiga barn, det är Emmanuel School i indiska Calcutta. Här har Läkarmissionen ett fadderprojekt.

Engagerade pappor blir bättre föräldrar

Jag var på en föreläsning där en barnmorska pratade om nutidens pappor. Hon hörde till dem som snart går i pension och hade varit med ett tag. Nu händer det att de blivande papporna ringer till BB och säger: "Våra värkar startade vid 12-tiden och nu kommer de med sju minuters mellanrum". Så var det inte förr i Sverige. Då kom pappan in när allt var klart, barnet fött och rummet städat. Något prat om "våra värkar" var det sannerligen inte!

Jag tänker på det när jag läser om arbetet på Nkingasjukhuset i Tanzania. Där jobbar de för att papporna ska bli mer involverade i barnafödandet. Att de ska få förståelse för att kvinnan inte kan jobba lika hårt som vanligt när förlossningen närmar sig och att det är viktigt att spara pengar så de har råd att åka till sjukhus när det är

dags. Papporna där är lite som det var i Sverige förr.

Förutom att det är mycket säkrare för kvinnan och barnet att föda på sjukhus så finns det flera goda bieffekter. Bättre pappor till exempel! Och möjlighet till familjeplanering. Och goda tips och råd om hur familjens hälsa kan förbättras. Du kan läsa mer om allt detta på sidan 19.

Något mycket svårare när det kommer till barn handlar det stora reportaget om. Henriette var 19 år när hon blev gravid genom en gruppvåldtäkt. Då trodde hon att livet var slut, och att hon aldrig skulle kunna älska sin dotter. Hon fick rådet att ta sig till Panzsjukhuset i DR Kongo

och där har hon fått hjälp. Det har varit, och är, en lång väg att gå, men nu ser ändå Henriette framtiden an med viss tillförsikt. Det är nästan som ett under!

Tack alla ni som stöder Läkarmissionens arbete på dessa två sjukhus. Där sker mycket viktigt arbete som hjälper både på kort och lång sikt.

Eva Nordenstam
von Delwig

Informationsansvarig på Läkarmissionen

“Det går inte att förbereda sig för döden”

Saknaden efter vännen Björn J:son Lind är stor hos Janne Schaffer

Tungan rätt i mun eller rättare sagt tungan överallt i mun. Inlevelsefulla gitarrsolon och genuin musikalitet. Därtill är Janne Schaffer miljökampe och har en speciell känsla för de som av olika anledningar tvingas leva på samhällets skuggsida.

TEXT: MAJKEN ÖST-SÖDERLUND

FOTO: RICKARD L. ERIKSSON

» **FÅ SVENSKAR KAN** ha missat Janne Schaffer. Han finns med på 5 000 inspelningar. Att läsa hans biografi "Mitt liv som Schaffer" är att röra sig i den yttersta musikeliten från 1960-tal och fram till nu. Cornelis Vreeswijk, Abba, Ted Gärdestad, Björn Skifs och Jerry Williams blandar sig med namn som Phil Collins, Toto, Neil Sedaka, Dizzy Gillespie, Stan Getz och Tina Turner.

Det finns viss risk att gå vilse bland alla namn, det verkar knappast finnas en enda stor artist som inte Janne Schaffer mött och spelat ihop med.

Men vem är han egentligen? Den frågan förblir obesvarad både efter att ha läst den nästan 400-sidiga biografien och efter att ha samtalat med honom över en sparrissoppa i hemkvarteret i Bromma.

Kanske finns den bästa beskrivningen i den som en musikerkollega gav. "Han är musik helt enkelt. Han spelar med fullständig närvaro och med hela sitt väsen".

Ni som vill veta vem den riktiga Janne Schaffer är: Lyssna till hans musik. Det som kan beskrivas i ord är bara en yttlig version.

HAN FÖDDES 1945 i en musikalisk familj, pappan spelade fiol och mamman piano. När Janne var fyra år får han en lillebror, Bo. Några större känslotvingar eller kramar förekom sällan i hemmet, han beskriver själv sin barndom som "Bergmansk". Fadern styrde hemmet med järnhand. Det var femtiotal – folkhemsbygge, hemmafruer – ännu långt kvar till fri uppfostran, den kom senare på 1970-talet när Janne själv blev far till sonen Fredrik.

Jan-Erik Tage, som han själv ofta kallar sig i sin självbiografi, betonar att han aldrig gått någon speciell musikutbildning. Han har en ofullbordad fil kand, med statsvetenskap och sociologi som huvudämnen, men tvärtemot sina föräldrar – som båda hade examen från Musikaliska Akademien – kom han att försörja sig helt och hållet som musiker.

Redan som 13-åring scendebuterar han i Ångbykyrkan med bandet Teddyboys, men därefter går det sämre. Han blir utkastad från bandet han bildat ihop med Ted Åström, Ted and the Caracas, på ett ganska brutalt och förnedrande sätt. Men det är inte av musikaliska skäl utan personliga.

– Jag trodde att jag spelade för dåligt därför gick jag hem och övade. Jag har dem att tacka för min passionerade inställning till musiken.

Först som 25-åring blir han musiker på heltid. Artistlivet låter stundom glamoröst, resor över hela världen och ständiga möten med kreativa och begåvade musiker, fans, storslagna efterfester, stående ovationer och feta arvoden. Men den andra sidan betonas minst lika mycket. Vardagen. Den som ligger till grund för glamouren: tålmod, målmedvetenhet, väntan, repetition, övande och noggrannhet.

– Att vara väl förberedd, utsövd, inte ha festat natten innan och dessutom ha talang, passion och vilja är förutsättningar för att lyckas.

JANNE SCHAFFER HAR lagt ner ganska mycket tid och möda på att ta emot unga gitarrister som vill lära sig mer om hans musicerande på ett rent praktiskt plan. Han har också, tillsammans med Björn J:son Lind, stiftat ett stipendium för att hjälpa fram unga musiker. Han var också med och tog initiativ till Ted Gärdestadstipendiet för att uppmuntra unga, oupptäckta sångare och låtskrivare.

Kanske kan Janne Schaffer känna igen sig i unga, lite vilsna killar som är oerhört musikaliska men blyga, tystlåtna och dåliga på att marknadsföra sig själva. En egenskap som är ännu mer stigmatiserande i dagens egosamhälle än det var på 1950-talet då Janne lyckades, med enträget tjat, övertyga sin slöjdlärare om att få tillverka en gitarr i slöjden.

Janne Schaffer är full av historier om berömda musiker. Han har ständigt befunnit sig i det musikaliska

Björn J:son Lind.

Janne Schaffer

Bor: I Bromma.
Familj: Ensamstående, skilde sig i fjol ifrån Ann-Marie efter fyrtio års äktenskap. De gled ifrån varandra ganska tidigt, men bodde tillsammans ända in på 1990-talet, mest för Fredrik, sonens skull. Sonen är i dag vuxen.
Ålder: 68 år.
Aktuell med: Turné med Electric Banana Band i sommar, skriver musik till Dödsdansen som i höst har premiär på Strindbergs egen teater i Stockholm. Konserter för Läkarmissionen. Musik vid Siljan.
Signatur: Låten Norrland.
Kungligt belönad: Har fått den kungliga medaljen Illis Quorum i samband med sin 60-årsdag.

Janne Schaffer har spelat ihop med många kända musiker, bland annat har han och Bob Marley spelat in ett soundtrack till filmen "Vill så gärna tro". Filmen spelades in i början av 1970-talet.

centrat. Han har, bokstavligen talat, sett Abbäs unika sound födas. Han var också med från allra första början och ända till slutet under Ted Gärdestads karriär. Det fanns en speciell kontakt mellan den känslige och oerhört begåvade Ted och Janne. Det handlade om närvaron, om passionen för musiken, om vikten av att få uttrycka sig.

JANNE BERÄTTAR HUR han och Björn J:son Lind på en av sina sedvanliga julkonserter i Gustav Vasa kyrka vid Odenplan var med om något fullständigt magiskt då Ted, efter år av frånvaro och psykisk ohälsa, framträdde med sin "För kärlekens skull".

– Han mätte inte bra, han satt i sakristian. Ingen mer än vi som var på scenen visste att han var där. Han fick göra precis som han ville. Vi hade avtalat att han skulle skaka på huvudet eller också göra tummen upp, när vi kom till en viss punkt i programmet. Jag tittade på honom och när hans tumme åkte upp, kallade vi fram honom. Det blev alldeles magiskt.

– Det finns ögonblick då jag kan känna Guds närvaro väldigt starkt, när musiken stämmer och det blir ett himmelskt ackord.

Janne tror på Gud, även om han tillägger att hans tro inte är så djup.

Janne Schaffer

"Det finns ögonblick då jag kan känna Guds närvaro väldigt starkt, när musiken stämmer och det blir ett himmelskt ackord."

Men konsekvenserna av budskapet visar han tydligt i sitt liv, ansvar för skapelsen och ansvar för "en av dessa mina minsta".

Att han och Lasse Åberg skulle bli ett radarpar är alldeles självskrivet. Lasses underfundiga texter och Jannes musik har lärt åtskilliga barn och ungdomar att respektera miljön genom Electric Banana Band. Det är bara att buga sig för dessa båda, något grånade män, som fortfarande klär sig i djurkläder och leker in det budskap som är ännu viktigare nu än någonsin tidigare. Janne är också med i Stormvarning – en grupp bestående av klimatforskare, artister och PR-människor som lyfter fram klimatfrågan.

Ända ifrån sin studentuppsats som handlade om Rachel Carsons omskakande bok *Tyst vår* har Janne varit en miljökämpe, förstätt vikten av att vi måste vårda och värna om skapelsen. Resurserna är inte oändliga.

Att människor också måste vårdas

och värnas förstod han tidigt då hans bror började missbruka. Den snälle och omtänksamme Bo blev en helt annan person då han drack eller använde droger.

– Jag kände en fruktansvärd skuld inför Bos öde.

Periodvis bodde Bo på soffan hemma i Jannes ungarlys, även sedan Janne gifte sig och fick barn var Bo ofta gäst i hemmet. När han var nykter var han en kär gäst, då han var onykter uppträdde han hotfullt.

DET ÄR NU MER än trettio år sedan han avled. Janne, som hittills bara tagit några skedar av sin sparrissoppa, säger att han de sista åren drabbats av många dödsfall i bekantskapskretsen. För bara några månader sedan dog Björn J:son Lind, hans musikerkollega och nära vän.

– Det är något som saknas. Jag brukar titta till vänster, där stod han alltid. Nu är platsen tom.

Vid sidan om Benny Andersson klassar han Björn J:son Lind, som en av dem som betytt allra mest för musik från 1970-talet och framåt. Han har arbetat nära dem båda.

– Jag pratade med Björn i telefon dagen innan han dog. Det går inte att förbereda sig för döden. ■

Massor av kycklingar till El Salvador!

■ Läkarmissionen har som tradition att fokusera på kycklingpaket till påsk. I El Salvador kan fattiga familjer få kycklingar och undervisning både om hur man tar hand om kycklingar och hur man startar företag. Här intervjuar Läkarmissionens David Forsberg familjen Flores om vad kycklingpaketet har betytt för dem. Tack alla ni som var med och köpte kycklingpaket.

En dag med barnslavarna

Jag är i uppochnervända världen. Tillsammans med Meskerem, 9 år, Askalesh, 8 och Tsedal, 13 år, ska jag gå uppför Entotoberget i Addis Abeba, Etiopien. Jag är här för att se hur Lä-

karmissionens samarbetspartner Hope for Children, HCE, arbetar för att befria flickorna från slavarbete - och i dag följer jag med dem hela vägen uppför berget för att samla ris.

TEXT: JOHANNA KRATZ FOTO: LINDA MODIN KLEMNER

06:45 Vi träffas tidigt på morgonen, vid den tid Meskerem, Askalesh och Tsedal borde vara på väg till skolan. Men så är det inte. Flickorna är barnslavar och tvingas gå mellan 6-10 km uppför berget för att samla kvistar, löv, grenar och bark som "arbetsgivaren" sedan säljer som bränsle. De får inget betalt, ingen skolgång och de tunga risbördorna förstör deras små kroppar.

07:00 Den första biten är brant, full av stenar och stubbar och regnet har gjort stigen hal och slipprig. Flickorna håller högt tempo, som på platt mark. Snabbt överblickar jag vår klädsel i morgonkylan. Jag bär goretex jacka över min fleecetröja. Flickorna har tunnslitna tröjor, mjukisliknande byxor och kjolar. Anklarna är bara. Mina relativt nyinköpta promenadskor från Ecco ser absurt hurtiga ut jämfört med deras ballerinasor i plast.

- Jag går för att hämta ris ett par gånger i veckan. Jag klarar inte att bära lika mycket som en vuxen, och att gå uppför berget är tungt, säger Meskerem.

Meskerem berättar att hennes egen familj på landsbygden inte hade råd att ha henne hemma. De kunde inte ge henne tillräckligt med mat, och trodde att ett jobb i storstaden nog skulle ge henne bättre möjligheter.

08:00 Vi har kommit upp för den steniga branten och går på en landsväg. Passerar en kyrka och några hus. Jag ser människor som promenerar med hundar eller joggar. Hemma har jag hört att detta är ett populärt ställe för elitidrottare, då luften uppe på höjden är så tunn.

Barnen har dragit ner på tempot, energin har sinat. Jag är också trött, känner av höjden. Dessutom fastnar mina skor i lervällingen efter regnet. Jag kan knappt ta mig fram, och ångrar mitt val av grova sulor. Jag får också klart för mig att barnen inte ätit på hela morgonen. Ansträngningen skulle göra att de spydde upp frukosten.

Meskerem

"Jag har två systrar som bor kvar hemma, och jag saknar min familj."

08:40 Vi är framme vid stället där flickorna ska samla ris. Raskt samlar de löv, grenar, kvistar och bark. Vid ett tillfälle försöker jag hjälpa till, men inser snabbt hur klumpig och långsam jag är.

Åttaåriga Askalesch lärde sig av sin arbetsgivare att bära ris och berättar att hon kom till Addis Abeba när hon bara var fem år gammal.

- Jag började med att vara barnpassare och efter ett tag fick jag följa med upp på berget och hämta ris. Jag får inte ont av att bära ris men blir trött, säger hon.

09:30 På marken i en dunge ligger nu högar med löv, kvistar och grenar. Efter ett system jag inte kan lista ut lägger flickorna stora och små kvistar och barkbitar om varandra i två nya högar. De har rep av gamla trasor och tygstycken med sig, men rishögen är stor och Tsedaloch som är äldst och störst får kämpa länge med att få repet om högen.

Hon sätter sig på marken. De andra flickorna måste putta på när hon ska resa sig. Att lyfta 40 kilo med en kropp som knappt

väger 30 är annars omöjligt!

Jag ber att få testa. Flickorna lägger repet om min hals, visar hur jag ska hålla - och hjälper mig upp. Riset är tungt och repet skaver. Jag får ont i svanken men testar att gå några meter. Det fungerar, men att bära riset hela vägen ner känns omöjligt.

På eftermiddagen kommer flickorna till HCE:s skola, får ett stort mål mat och några timmar när världen faktiskt vänds rätt och de får vara som andra barn. Skolan är första steget på vägen till friheten från slavarbetet.

"För sorgligt att barn måste utsättas för detta" sa före detta hockeyproffset Jörgen Jönsson som besökte Barnmässan.

82 800
Så många kronor kom in på Barnmässan för arbetet att befria barnslavar i Etiopien.

De fick provlyfta barnslavarnas ris

Under en helg i mars pågick den stora Barnmässan i Karlstad. Vägörehetsmålet var Läkarmissionens arbete att befria barnslavar i Etiopien. Totalt gav den avslutande auktionen, del av entréavgiften och andra aktiviteter, drygt 82 800 kronor till arbetet i Etiopien.

Läkarmissionen fanns på plats och lät vuxna och barn testa att lyfta samma tunga risbörda som unga flickor i Etiopien tvingas bära på dagligen. Läs mer på föregående uppslag om när Läkarmissionens Johanna gick med några flickor upp på Entotoberget.

Ida, 10 år: Ja, det är tyngre än att bära ryggsäcken till skolan.

Theodor, 17 år: Det är omänskligt att små flickor klarar att bära det här. Jag hade aldrig kunnat gå en mil!

Teckning långt från soptippen

Den här teckningen har 10-åriga Jewel i Bangladesh ritat. Han är ett av de barn som får hjälp i Mymensingh. Där finns många barn som inte går i skolan utan hjälper till med familjens försörjning genom att samlas på soptipp.

Tack vare Läkarmissionens center får Jewel och hans kompisar en ordentlig lunch och gå i skola på eftermiddagen. Bilden han ritat är långt från soptippen – och målet är precis så – att han och många andra barn ska komma därifrån.

Nu behöver inte Sveta vara hungrig

I St Petersburg stöder Läkarmissionen ett center där utsatta flickor får bo. Sveta är sex år och har bott där sen oktober. Båda föräldrarna är missbrukare och Sveta gick ofta hungrig. Hennes farmor försökte hjälpa Sveta och lärde henne både att läsa och skriva. Men när farmor blev sjuk och hamnade på sjukhus undrade hon om inte Sveta kunde få hjälp på Läkarmissionens center. Pappan är på rehabilitering men har hälsat på Sveta några gånger. Mamman visar inget intresse. Sveta trivs på centret och skulle

vilja bli barnpsykolog när hon bli stor. Hon har själv blivit väldigt förtjust i den barnpsykolog som jobbar på centret.

Hembygden väcker starka känslor

När jag vaknar upp i gryningen märker jag snart att jag inte är ensam. Det rör sig utanför stugknuten och det är inte några tvåbenta figurer som gör mig sällskap. Jag griper tag i mobilen och tar en bild genom fönsterrutan. Tre praktfulla älgar. En älgko och två fjolårskalvar. De rör sig graciöst, betar av den späda grönskan och verkar omedvetna om att jag smugit mig på dem. Kanske kan jag våga mig ut, komma närmare och få bättre bilder.

Jag går med försiktiga steg mot de ståtliga djuren. Då reser de, som på given signal, sina huvuden, stannar upp och gör en sorts omvärldsanalys. Fara! Och faran det är jag.

Med gungande steg älgar de bort ur synfältet.

Försommaren bjuder både på oväntade möten och kära återseenden. I kärret ropar tranorna på sitt karaktäristiska sätt. Ett tranpar har kommit till vår plats på jorden i år igen och det sägs att de är desamma som tidigare år. Tranpar är monogama och återvänder oftast till samma platser efter en lång flygning från Spanien eller Afrika eller möjligen Indien. Vilken strapats!

Hur upplever människor som kommer från andra ställen på jordklotet till vårt land vitsippsbackarna och den uppvaknande naturen? Är det inte vår barndoms somrar som gör starkast avtryck i oss vilka upplevelser vi än har senare i livet?

JAG MINNS DEN starka känslan av att komma hem när jag som 16-åring tillbringat nästan två månader i Västtysklands kolsvarta Ruhrområde för att lära mig tyska. På tåget upp genom Småland, då jag genom tågfönstret åter såg björkskogen och de röda stugorna, kom tårarna.

Vad kan vi lära av de starka känslor som vår hembygd väcker?

Jag tror den viktigaste lärdomen är att vi människor är precis likadana var vi än är födda. Somliga av oss längtar till det salta havet, andra till vajande palmer och ljumma nätter, åter andra till midnattsol och snörika fjäll långt in på försommaren.

Min egen mamma var ett levande exempel på denna längtan. Ty trots att hon var född i ett grannland, Danmark, så betraktade hon alltid det svenska som aningen främmande. Hon var bara 19 år när hon gifte sig med min pappa men det innebar att hon aldrig kom tillbaka hem till Danmark igen. Vi barn fick ständigt höra om det danska som något annorlunda – och möjligen bättre. Mamma gjorde saft på fläderbär precis som i Danmark, hon lagade fläskstek med rutig svål, precis som i Danmark och hon påstod inte sällan att människorna i hennes hembygd, Jyllands västkust, hade en annan inställning till sina medmänniskor än vi svenskar hade. Danskarna var öppna och gemytliga.

Man var alltid välkommen hem till dem.

RUNT OM I VÅRT land finns nu tusentals, ja hundratusentals människor som bär på samma längtan som min mamma. Många har kommit hit på flykt undan terror och förföljelse. Deras upplevelser av hembygd är precis lika stark som vår. Skillnaden är att de flesta av dem kanske aldrig får återse sin barndoms gator och ängar.

Men deras barn, som kommer att växa upp i vårt land, kommer precis som jag att ha sin mammas eller pappas berättelser inplanterade i minnet. De kommer att glädjas åt älgarna och björkskogen, de kommer att äta sill till midsommar och skinka till jul och de kommer att vara stolta över ett land som öppnade sina dörrar för deras förfäder.

Annika Hagström

Journalist, programledare och författare. Hon har varit gästprofessor vid Institutionen för journalistik och masskommunikation, JMG, i Göteborg.

Vägen ut ur mörkret

Henriette Kuabo

”Jag födde en dotter men utan att känna någon glädje. Någon av männen på åkern var barnets far.”

Varje år utsätts tusentals kvinnor för sexuellt våld i östra DR Kongo. Panzi-sjukhuset i Bukavu ger vård åt många av kvinnorna. Men vad sker när de lämnar sjukhuset efter avslutad behandling?

Återvänder de till ett liv i otrygghet, med risk att utsättas för nya övergrepp eller har de en annan tillvaro att vänta?

– Jag trodde att mitt liv var över, säger 25-åriga Henriette Kuabo. Här är hennes historia.

TEXT: BERTHIL ÅKERLUND

FOTO: RAMÓN SÁNCHEZ ORENSE

DET FANNS EN tid när Henriette Kuabo trodde att livet inte hade mer att ge. Hon var 19 år gammal och gravid, barnet hade tillkommit under så grymma omständigheter att hon hade svårt att föreställa sig en framtid. Det enda hon kunde se framför sig var ett kompakt mörker.

Hon levde tillsammans med fyra andra unga kvinnor, som hade blivit utsatta för samma fasa som hon själv. De hade dragit sig undan, höll sig för sig själva och gav varandra stöd.

Det fruktansvärda hade inträffat när hon och två av kamraterna varit ute på fältet och arbetat. Det var mitt på ljusa dagen. Männen hade kommit ut ur den täta intilliggande skogen, de bar uniformer och hade vapen i händerna. Hon minns inte hur många de var, men de var en grupp och de närmade sig henne och kamraterna på ett illavarslande sätt. Att fly var inte att tänka på, männen var ju beväpnade och uppsynen vittnade om att de var kapabla till vad som helst.

Efteråt försvann männen lika fort

» som de hade kommit. Fråntagen all värdighet och uppriven långt in i själen förstod Henriette att hon var med barn. Graviditeten blev en förlängning på vad som hade skett på åkern, och med barnet hon bar på skulle hon få leva med skymfen resten av livet.

DET LÅG EN klinik några timmars vandring från där flickorna tagit skydd och Henriette gick dit för att föda. Hon berättade för personalen som det var, att barnet kommit till efter ett övergrepp och de var inte förvånade. Hon var inte den första som blivit ofrivilligt gravid på detta sätt, och hon var inte den sista. Skogarna var fulla av män i uniform, olika grupperingar som stred mot varandra, men det var

Henriette Kuabo

”Fråntagen all värdighet och uppriven långt in i själen förstod jag att jag var med barn.”

inte lätt för en kvinna att veta vem som var vem – fiende eller vän, om det nu alls fanns en sådan.

Hon födde en dotter men utan att känna någon glädje. Någon av männen på åkern var barnets far, hon kunde inte veta vem – men oavsett vem det var så hade han gjort henne mycket illa.

– Skulle jag kunna älska ett barn med en sådan far, flickan var ju till hälften av hans kött och blod?

Hon grät förtrivlat och undrade hur hon skulle kunna ta hand om ett barn när hon var i så dåligt skick.

– Du behöver hjälp, sa sköterskan på kliniken medlidsamt.

Det var 120 kilometer till provinshuvudstaden Bukavu, där fanns ett sjukhus som tog hand om kvinnor som hade blivit utsatta för övergrepp.

– Du måste försöka att ta dig dit, manade sköterskan Henriette. Det är din chans, du kommer att gå under annars.

Henriette gick hem med den

nyfödda och berättade för de andra flickorna vad hon hade fått veta. De befann sig i väglöst land, långt ute i ingenstans, och för att komma till närmaste större väg måste de gå flera mil genom en skog. De insåg att det var ett livsfarligt företag, det fanns ju soldater överallt. Men vad var deras alternativ? Att tyna bort för sig själva där de höll till?

HENRIETTE OCH KAMRATERNA beslöt sig för att följa sköterskans råd och gav sig iväg. De gick genom den vidsträckta skogen lyssnande och spanande, oroliga för att överrumplas i den snåriga terrängen. De klarade sig igenom utan att bli attackerade, de fick lift med en lastbil och vid ankomsten till staden frågade de sig fram om var sjukhuset låg. Men de bar samtidigt på ett tvivel. Kunde det stämma att de fanns hjälp att få på sjukhuset? De hade inga direkta yttre skador att visa upp, såren de hade fanns inombords och skulle personalen verkligen tro på deras historia?

Väl på plats insåg de att de inte var ensamma. Där fanns hundratals kvinnor som kommit av liknande skäl som de, och för första gången på länge tändes ett litet hopp hos Henriette. Hon träffade personal som fanns där just för att lyssna och de sa till henne att hon skulle få behandling. Det skulle ta tid, men hon behövde inte oro sig – det fanns plats för henne och barnet på sjukhuset så länge terapin pågick.

HON VAR YTTERST tacksam över detta mottagande, men kunde inte låta bli att undra om vad som skulle hända sedan, när behandlingen var över.

Var detta bara en paus från utsattheten och skräckan, eller vågade hon tro att det var början på något nytt?

I en av annan del av Bukavu, i stadsdelen Kadutu, fanns Mama London, en färgstark och handlingskraftig kvinna som drev ett daghem som var att betrakta som mycket speciellt. Hon hade tidigare varit kvinno- och famil-

Mama London har med sitt daghem hjälpt nära 500 unga mödrar.

Ett världsunikt dagis

■ Hösten 1999 öppnade Panzi-sjukhuset i Bukavu i östra DR Kongo. Tanken var att sjukhuset skulle inrikta sig på förlossningshälsovård, men fokus kom att ligga på kvinnor som utsatts för grovt sexuellt våld. Man startade olika kringverksamheter för att hjälpa kvinnorna till en omstart i livet och där har daghemmet som drivs av Pauline Namwira, mest känd som Mama London, varit mycket viktigt.

Det har gett unga mödrar, vars barn tillkommit efter våldtäkter, möjlighet att utbilda sig och få en försörjning. På det sättet har nära 500 kvinnor kunnat bygga upp en fungerande tillvaro, och många har bildat familj.

Daghemmet drivs med stöd av Läkarmissionen och det gäller även den yrkesutbildning i matlagning och sömnad som ger unga kvinnor chans till en egen försörjning.

jerådgivare i en kyrka i stadsdelen, och hennes liv hade förändrats när en rad unga kvinnor under kort tid kommit och berättat ungefär samma historia.

Kvinnorna kom från spridda byar i provinsen och hade blivit utsatta för fruktansvärda övergrepp, tillhyggen av olika slag hade använts mot deras underliv, fästmannen eller maken och ibland även barnen hade tvingats titta på när övergreppet hade skett. Mama

Stolt sömmerska. Henriette har ritat och sytt uniformerna till personalen på Mama Londons daghem.

London var förfärad och chockad över det hon fick höra och skickade kvinnorna till sjukhuset som låg i Panziområdet. I början förstod ingen vad som höll på att hända men det gick efter en liten tid att urskilja ett mönster: övergreppen på kvinnorna var en del av det krig som pågick i regionen.

MED TIDEN FYLLDES berättelserna på med inslag om social utfrysning, och värst var det för kvinnorna som hade blivit med barn efter våldtäkterna. De kallades av vissa för "orm" och barnet för "ormens avföda". Det stod klart för sjukhuset att det inte räckte med den medicinska behandlingen, kvinnorna behövde även psykologisk hjälp. Men inte heller det var nog, man såg det nödvändigt att bygga kringverksamheter som gjorde det möjligt för kvinnorna att starta en ny tillvaro, då många inte kunde, ville eller vågade återvända hem.

Och det var då som Mama London fick idén att öppna ett daghem för barnen, så att mammorna kunde utbilda sig på dagarna. Daghemmet gav plats åt 56 barn åt gången och alla var följden av ett grovt sexuellt övergrepp. Barnen startade livet på jorden på minus men Mama London

var övertygad om att det förr eller senare kunde slå över på plus.

Fick mammorna bara en utbildning som kunde ge dem en försörjning, så skulle självförtroendet växa, de skulle känna sig trygga och vara i stånd att ge barnet det stora mått av kärlek det så väl behövde.

När Henriette var klar med samtalsterapien var livet redan då förvandlat. Mycket av mörkret hon hade sett framför sig var borta. I

Henriette Kuabo

"Det enda som egentligen fattas i mitt liv är en man. Men det gäller att hitta en som duger."

anslutning till sjukhusets verksamhet fanns ett tvåårigt utbildningsprogram som gav unga kvinnor färdigheter i två yrkesdiscipliner. De fick lära sig matlagning, så att de kunde ta jobb på restaurang eller öppna eget, och de fick gå en grundläggande sömmerskeutbildning.

HENRIETTE VAR MER bekväm vid symaskinen än vid spisen och hon började nära en sömmerskedröm. Inom ramen för programmet ordnades ett

boende för henne och dottern Anita, och varje morgon kunde hon lämna den lilla på Mama Londons daghem.

I DAG GÅR ANITA i förskola och Henriette har en syateljé där hon bor. Hon är erkänt duktig och får beställningar varje vecka. I Bukavu ligger en av Kongos största utomhusmarknader och där finns Henriettes kläder i traditionell kongolesisk stil till försäljning.

– Det känns överkligt när jag tänker tillbaka hur det var när jag kom till staden, säger hon. Jag kom ju helt tomhänt och visste inte vad som var att vänta. Men nu kan jag försörja mig och min dotter, och behöver inte oro mig för morgondagen. Jag är stolt över vad jag åstadkommit, men skulle förstås inte ha klarat det utan all hjälp jag har fått.

– Det enda som egentligen fattas i mitt liv är en man, tillägger hon med ett blygt leende. Med tanke på det som hände en gång har det varit svårt för mig att gå in i en relation. Men nu börjar jag bli mogen för det, och Anita behöver ju faktiskt en far.

Hon gör en liten paus och säger:
– Det gäller bara att hitta en som duger, som inte dömer mig för något jag inte kunde förhindra. ■

Webaid är Läkarmissionens biståndsbutik på nätet. Här går det att köpa saker som räddar liv.

lakarmissionen.se

Hej Anders Jacobsson!

Författare till bland annat Bert och Sune-böckerna.

Du är själv pappa till sex barn och nu väntar ni ett sjunde. Vad skulle du vilja hälsa till papporna i Tanzania om varför det är viktigt att bry sig om sin frus graviditet?

– Man är ju pappa redan när barnet är i magen. Och det är viktigt att man som pappa tar sitt ansvar. Femtio procent av det lilla knyttet som kommer, kommer ju från en själv.

Vad tycker du själv är det bästa med att få vara pappa?

– Det allra bästa med att vara pappa är att få se alla sina barn växa upp till unika individer.

Så handlar du

1. Gå till www.webaid.se
2. Välj din gåva och lägg i kundvagnen.
3. Du kan skapa ett gåvobevis att ge bort. Klicka på "Skapa diplom", fyll i texten till gåvobeviset och betala i kassan.
4. Betalning kan ske online eller mot faktura.
5. Skriv ut gåvobeviset.

Ge bort en förlossning!

■ Att ge bort en förlossning är viktigt medicinskt, en kvinna slipper föda hemma på jordgolvet med alla risker det innebär. Men att föda på sjukhus har även andra fördelar. Familjeplanering är ett stort och viktigt område och på sjukhuset får kvinnorna hjälp med preventivmedel och personalen pratar också om papparollen.

Att en pappa får förståelse för vad en graviditet innebär gör enorm skillnad. Att inse att kvinnan inte kan utföra lika hårt kroppsarbete som tidigare, och att familjen behöver spara ihop pengar för att faktiskt kunna ta sig till ett sjukhus för att föda, är en del av detta.

JUSTIN I TANZANIA har varit med vid födseln av alla sina tre barn.

Han sitter i en sjukhusäng på Nkingasjukhuset i Tanzania med frun Happiness och deras alldeles nyfödda dotter. När värkarna började förstod Justin snabbt

Justin med nyfödda dottern Flora.

att de behövde ta sig från byn där de bor till sjukhuset. Att resa på natten skulle vara för tufft och därför väntade paret till tidig morgon innan de gav sig av. Resan gjorde de på sin moped och den tog många timmar, men till slut var de framme vid sjukhuset.

– Jag hörde på radion att man ska vara med på

förlossningen och tänkte: Ja, det är ju faktiskt mitt ansvar – och jag vill ta det ansvaret. Nu har jag varit med min fru här hela natten och satt utanför och väntade medan hon födde. Jag var väldigt orolig, säger han.

Dottern föddes vid midnatt och de har bestämt sig för att ge henne namnet Flora.

Att ge bort en förlossning är en populär gåva på Läkarmissionens Webaid. Till Mors dag i maj får produkten alltid ett extra uppsving. För 150 kronor kan man ge bort en förlossning till en kvinna i Kongo och för 215 kronor till en kvinna i Tanzania. Priset är olika då den faktiska kostnaden för en förlossning är olika på respektive sjukhus.

10 i topp-listan

■ Här är de mest populära produkterna på Webaid just nu.

- 1 Föda på sjukhus i Kongo.
- 2 Trädplantering, Sydsudan.
- 3 Stöd till Panzisjukhuset
- 4 Oxe, Uganda.
- 5 Får, Burkina Faso.
- 6 Frukträd, Moçambique.
- 7 Kycklingar, El Salvador.
- 8 Hjälp till Syrien.
- 9 Stöd till Tigers Club, Uganda.
- 10 Vatten till Afrikas horn.

Fråga Mats

■ Har du frågor om Webaid ställ dem till Mats Danson, 08-620 02 00.

Ingegerd Rooth

”Vi fick en bil från Läkarmissionen för att kunna ta patienter till sjukhus när det behövdes.”

Första gången Ingegerd Rooth kom till Afrika såg hon en tvåårig liten Dennis Mukwege springa runt och leka i Bukavu. ”Jag blev god vän med hans föräldrar”, säger hon.

”Afrika är mitt hem”

Ingegerd Rooth: Jag beundrar afrikanerna enormt

– Oj, vad tjocka och bleka ni har blivit! utbrast vännerna när Ingegerd Rooth och Marita Johansson återvände till Tanzania efter en Sverigeperiod.

Ingegerd skrattar när hon berättar.

TEXT: KERSTIN DOYLE

FOTO: HÅKAN FLANK

VISST KAN DET bli för mycket grädde i Sverige, och solen skiner inte heller som i Afrika, men det är också ganska stora skillnader på vad man anser är vackert.

Afrika är hemma för Ingegerd Rooth. Mer än halva sitt liv har hon tillbringat i Kongo och Tanzania, först som sjuksköterska och sedan som läkare och forskare. Nu är hon pensionerad och försöker hålla sig i Helsingborg, där hon bor med sjuksköterskan och missionskollegan Marita. Men i augusti ska hon åka till missionsjukhusets i Lemera 90-årsjubileum.

– Jag ser fram emot det, men Marita gillar det inte. Hon är orolig och tycker jag är våghalsig, säger Ingegerd och skrattar igen.

Ingegerd fick en stroke i december och är man 83 år kan man bli trött ibland, menar hon, men hon är fortfarande ute och föreläser om sitt liv en del, ofta i kyrkor.

SÅ HAR HON också haft ett spännande liv. Inte alltid lätt, men alltid meningsfullt. Hon har märkt att svenska läkarkolleger som satsat på karriär och fått betydligt mer klirr i kassan kan känna avundsjuka.

Drömmen om läkaryrket fanns

Ingegerd Rooth har tillbringat mer än halva livet i Kongo och Tanzania.

redan när hon var liten. Mamma och pappa bjöd hem missionärer, och Ingegerd hörde spännande berättelser som fick henne att drömma om att hjälpa människor i Afrika.

– Det var en god vilja men det fanns också ett sätt att tänka som ”vi ska ut och rädda afrikanerna”. Det är en inställning jag fått göra upp med. Jag beundrar afrikanerna enormt!

NU ÄR DET MER än tio år sedan Ingegerd pensionerades, men hon och Marita har flera gånger varit tillbaka i den lilla byn Nyamisati för en uppföljning av forskningen som Ingegerd bedrev där i 25 år. Senast för fyra år sedan kom Ingegerd hem med 1 800 prover som nu analyseras på Karolinska institutet.

Nyamisati är en muslimsk by. Att byn bad två kristna kvinnor komma och bosätta sig där var märkligt i sig.

– Byalaget ställde fram Marita, som är ganska kort, framför ledaren som är en riktig rese, och konstaterade att hon inte var något att vara rädd för, skrattar Ingegerd.

Byn hade uppmärksammat hur Ingegerd och Marita gjorde utflykter från sjukhuset för att hjälpa folk i byar runt omkring. De ville ha deras hjälp,

men inte deras tro.

– Långt innan de bad oss komma hade vi känt att något behövde göras. Många barn därifrån dog av malaria på väg till sjukhuset. Det var så svårt att se.

– När vi väl bestämde oss för att flytta ut dit, var det missionsledningen hemma i Sverige som var svårast att övertyga.

Två ensamkvinnor bland idel muslimer i en avlägsen by i träsket, det var för farligt, menade man.

Byn hade 400 invånare och tre toaletter när de flyttade dit, i dag bor där 2000. Där finns en dispensär, ett bb, en skola och ett litet kapell.

–Vi fick en bil från Läkarmissionen för att kunna ta patienter till sjukhus. När bilen kom stod hela byn och ropade: Nu kommer våran bil! Nu kommer våran bil!

Ingegerd skrattar igen. Hon har lätt till skratt och Marita säger ofta om henne att hon ”är fenomenal på att glömma träkigheter”.

FORSKNINGEN OM malaria i Nyamisati gav Ingegerd Rooth en doktorshatt 1992. Hennes rön väckte uppståndelse och har sedan använts av Världshälsoorganisationen, WHO, i deras arbete kring malaria. Som boende i byn hade hon möjlighet att följa sina forskningsobjekt under många år, och på nära håll.

– Lever man med människor kan man se när något händer, och det gör att man upptäcker sådant en tillfällig besökare aldrig gör, säger hon.

I dag har hennes prover lett till flera doktorsavhandlingar och än pågår arbetet kring de tusentals proverna som finns på Karolinska. ■

Skola skänkte klasskassa till Panzisjukhuset

■ Eleverna i klass ES3C (Estetiska programmet, dans och teater) på Anderstorp-skolan i Skellefteå skänkte hela sin klasskassa på 55 000 till Panzisjukhuset i DR Kongo och fick ett brev av Doktor Mukwege som tack.

Dr Denis Mukwege

”Jag är väldigt rörd av ert beslut att ge er klasskassa till Panzisjukhuset. Det är unga vuxna som ni, som är hoppet för framtiden. Kongolesiska kvinnor behöver människor som ni, som hör deras röster och är med och hjälper.”

Bli vän med oss på Facebook!

■ Läkarmissionen har ungefär 10 000 vänner på Facebook, men vi har plats för många fler! För dig som har en smartphone finns också vår nya app ”Läkarmissionen” att ladda ner. Läkarmissionen finns också på twitter och instagram där vi framför allt skriver om våra olika kampanjer.

PS! Ladda ner vår nya app ”Läkarmissionen” till din smartphone.

Dear students at Anderstorp-skolan, Estetiska programmet, dans och teater, ES3C.

I am very touched by your decision to donate your class-funds to Panzi Hospital. It is young adults like yourself that are the hope for the future. Congolese women need people like you, who hear their voices and call for help.

Panzi is, as you are aware of, known for treating victims of sexual violence. Unfortunately, sexual violence does not know any cultural, social, economic, geographical, nor age barriers. It should be noted that rape is actually not related to the Congolese culture. Before the first war, I do not remember having been confronted with a case of raped and tortured women. It was in 1999 that I discovered the horror: this is a woman who comes to see me, she was raped and her genitals were completely destroyed by gunshots. Since that day, more and more women visited the hospital with bodily or vaginal injuries bearing the signature of a rebel group or armed group that prevailed in the region.

Despite this sad story of women and girls we are still marked by the coping mechanisms of these women and girls, and their ability to overcome their suffering and resume activities and rebuild a useful life for themselves and for their society.

A young girl one day came as a patient to the hospital. She had been brutally raped. She couldn't read or write and she had missed a lot of her schooling. After we had repaired her physically we also worked for a long time to heal her mentally. She learnt how to read and write, and in a few months time she had managed to finish primary school. She went on to secondary school and she is almost finished. She has a clear goal - she wants to become a doctor so that she also can help others. Seeing girls like her, determined to fight back and standing up for women's rights, not only for themselves but also for their communities, gives me hope for the future. But these women need to know that they are not alone in their struggle. That someone is listening to their cries. I was just in Canada and I met lot of young women and men, who had decided to stand up alongside the Congolese women and girls. Just like you have decided to do as well. You are the leaders of the future. You can make a difference.

Thank you again for all your support!

Engagera dig med oss för Världens Barn!

■ Läkarmissionen är en av flera organisationer som är med i årets insamling för Världens Barn och söker dig som frivilligt vill vara med och samla in pengar på din ort. Insamlingen pågår som mest intensivt under hösten och som frivillig blir du inbjuden till en träff med

Världens Barn för att spåna idéer och se vad just du har möjlighet att bidra med på din ort.

Hör av dig till oss med telefonnummer, adress och vilken kommun du tillhör så blir du kontaktad av Världens Barn.

Världens Barn är ett samarbete mellan Radiohjälpen och frivilligorganisationer för att tillsammans samla in pengar till utsatta barn runt om i världen. Den stora Världens Barn-galan på SVT blir den 3 oktober.

Mejla: johanna.kratz@lakarmissionen.se eller ring 070-193 77 13.

Klockmannen finns i Västerås

■ Det är många frivilliga som jobbar på Läkarmissionens second hand-butiker. Karl Johan Sarwe är en av dem. Också kallad ”Klockmannen”. Han tar hand om klockor, kameror och kikare i butiken i Västerås.

– Jag tog över efter en äldre herre och har jobbat i 8 år, berättar han.

När det är krångligare saker som ska fixas på exempelvis gamla golvur tar han hjälp av en pensionerad urmakare. Nu har han också hjälp av Kawa, en urmakare från Irak, som kommer till butiken några gånger i veckan.

– Det som kommer in kan vara riktigt värdefullt när man verkligen börjar titta. Mest spännande är gamla golvur, de har historia och är ofta värdefulla. Men populärast här är herrklockor med teknisk och sportig design, de går med en gång, säger Karl Johan.

Vill du också bli en frivillig-arbetare?
Ring Givarservice
08-620 02 00
så hjälper de dig vidare.

Karl Johan Sarwe arbetar frivilligt på Läkarmissionens second hand-butik i Västerås.

Krysslösning april 2014

Här det rätta svaret på korsordet i april. Vinnarna hittar du på sidan 28 i detta nummer.

Kalendern

Läkarmissionens event och konserter.

Roland Lundgren, Nisse Bergman

Roland Lundgren.

• 1 juni, Bredestad, Aneby, Elimkyrkan, kl 10.00.

Nyhemsveckan

• 16-22 juni finns Läkarmissionen och Nisse Bergman på Nyhemsveckan med en monter i Stråkenhallen.

Rolf Lundgren, Nisse Bergman

• 3 augusti, Labbetorp, Kilsmo, Odensbacken, kl 14.00.
Vid pianot: Christina Nilsson

Solistkvartetten

• 15 juli, Karlskoga, Rävåskyrkan, kl 19.00.
• 16 juli, Högerud, Klässbol, Arvika, Högeruds kyrka, kl 19.00.
• 17 juli, Karlanda, Årjäng, Karlanda kyrka, kl 19.00.

Vocalsis, Nisse Bergman

• 30 augusti, Trelleborg, Stadsparken kl 17.00.
• 31 augusti, Trelleborg, Pingstkyrkan kl 11.00.

Fina skolan – bara för fattiga

Emmanuel School i den indiska storstaden Calcutta vänder upp och ner på många begrepp.

Undervisningen är på engelska – vilket vanligtvis bara erbjuds i de dyraste privatskolorna.

Men skolan har ett absolut krav: De tar bara emot elever från extremt fattiga förhållanden.

TEXT: CONNY SJÖBERG

FOTO: HELEN BERGLUND,
HELEN KARLSTRÖM

ELEVERNA PÅ EMMANUEL School börjar som fyraåringar i förskolan och fortsätter sedan hela vägen tills de – tolv år senare – tar sin studentexamen. Väldigt få slutar eller byter skola, av ett enkelt skäl: att bli antagen här, är som att vinna en storvinst på ett lotteri.

Undervisningen och allt som hör därtill är nämligen gratis.

Varje år tar skolan in femtio nya elever. De väljs ut genom en noggrann process med hembesök och kontroll av familjens situation. De måste vara mycket fattiga, men ändå villiga att göra allt de kan för att stötta

Swarnalatha Joopaka, Emmanuel School, tillsammans med Helen Karlström, Läkarmissionen.

och uppmuntra barnets skolgång. Det slutgiltiga beslutet tas av en kommitté vars ledamöter delvis byts ut varje år, för att minska risken för otillbörlig påverkan.

Minst hälften av varje ny årskull ska vara flickor.

EMMANUEL SCHOOL startades 1978 av två goda vänner till Moder Teresa. I dag har skolan 600 elever. Läkarmiss-

sionen kom in i bilden för ungefär sju år sedan och i dag är detta det enda projekt, där man som givare kan vara personlig fadder till ett enskilt barn.

Helen Karlström är sedan nio år tillbaka fadderansvarig på Läkarmissionen. I februari i år fick hon möjlighet att själv besöka Emmanuel School.

Hur var det?

– Det var verkligen jättepositivt. Genom alla rapporter och brevkontakter hade jag givetvis fått en bild av hur skolan skulle vara, men verkligheten var ännu bättre.

På vilket sätt då?

– Värmen och kärleken mellan lärarna och eleverna. Det märktes att för personalen är detta mer än bara ett jobb. Och barnen såg lärarna som sina extra-föräldrar. Det var fantastiskt.

Var det något som överraskade?

– Disciplinen. Både i klassrummen och på skolgården var det god ordning. Samtidigt var barnen glada,

Helen Karlström

”Jag var inte beredd på hur fattigt det skulle vara. Samtidigt blev jag imponerad av hur de ändå hade lyckats skapa en hemmiljö mitt i fattigdomen.”

pratsamma och lekfulla. Hade jag inte vetat att de kommer från väldigt fattiga förhållanden, hade jag aldrig kunna tro det.

Du gjorde också några hembesök. Hur var det?

– Jag var inte beredd på hur fattigt det skulle vara. Samtidigt blev jag imponerad av hur de ändå hade lyckats skapa en hemmiljö mitt i fattigdomen. Familjerna bodde i ett litet rum som var både kök, vardagsrum och sovrum på en gång. Varje centimeter användes till något.

Vilket intryck fick du av föräldrarna?

– Jag slogs av hur lika vi ändå är, trots den enorma skillnaden rent ekonomiskt. De månar om sina barn och var givetvis väldigt tacksamma för att ett av deras barn har fått chansen att gå i Emmanuel School.

Vad har du med dig hem från besöket i Calcutta?

– Framför allt en stark inspiration. Jag hade en uppfattning att Emmanuel School var bra och att fadderbarnen fick en god undervisning där. Men nu vet jag hur fantastiskt bra det är! ■

Vill du bli fadder?

■ Om du är intresserad av att bli personlig fadder till ett barn på Emmanuel School i Calcutta, hör av dig till Läkarmissionens Givarservice på 08-620 02 00 eller skicka ett mejl till info@lakarmissionen.se.

Välkommen!

Här kan du ställa frågor eller kommentera det som du har läst i Journalen eller annat som rör Läkarmissionens arbete.

Skriv till: eva.nordenstam@lakarmissionen.se eller till Svenska Journalen/Läkarmissionen, Eva Nordenstam, 162 88 Vällingby.

HÄNT SEDAN SIST...

Det har kommit några brev till Svenska Journalen och det tackar jag för. Det märks att Vänliga Veckan har en lång historia.

Ingvar Solberg rättar dock historien på en punkt:

”Det är fel när ni skriver att det var ”den tidning som sedan blev Svenska Journalen som startade Vänliga Veckan. Svenska Journalen har funnits sen 1920-talet och är nu i sin 90:e årgång! Skriv som det är: Vänliga veckan startades 1946 av tidningen Hemmet och Familjen som sedan slogs ihop med Svenska Journalen. Jag har kvar Hemmet och Familjen för hela 1946 och kan se hur det var. Hemmet och Familjen var en bra tidning och jag vill inte att man mörkar den och ger en annan tidning den ära som rättligen borde ges till Hemmet och Familjen”.

Mildred Johansson har också en lång historia

med Svenska Journalen. Tack vare en kontaktannons i tidningen träffade hon sin man i slutet av 60-talet.

”Tidningen var efter läsning undanlagd nere i källaren, jag fann den och besvarade en kontaktannons, resultatet blev giftermål och 3 underbara, begåvade ungdomar.”

Hon berättar vidare att hon nu har blivit änka efter 44 års lyckligt äktenskap.

”Vi har försörjt oss med lant- och skogsbruk, men jobbade båda två extra emellanåt för att få det att gå ihop. Jag blev så glad när jag åter fick ett exemplar av er tidning i min hand pga att jag stöttat Läkarmissionen”, skriver hon.

Ny styrelseordförande

■ En epok i Läkarmissionens historia är till ända. På Läkarmissionens stämma i maj avgick Ingvar Guldstrand efter att ha varit styrelsens ordförande i nära 40 år. Till ny ordförande valdes Sten-Gunnar Hedin.

– Jag är glad och tacksam för allt jag har fått vara med om och att jag fått se Läkarmissionen utvecklas

Ingvar Guldstrand lämnar över ordförandeklubban till Sten-Gunnar Hedin.

och verksamheten omfattar projekt i ett 40-tal länder.

Sten-Gunnar Hedin har en bakgrund som bland annat pastor inom pingströrelsen.

– Sten-Gunnar har både erfarenhet och är kunnig i de frågor Läkarmissionen sysslar med. Han ska jobba efter samma intention som Läkarmissionen alltid har gjort och det är att hjälpa människor, säger Ingvar Guldstrand.

– Jag är tacksam att få kliva in efter Ingvar och det känns oerhört inspirerande att få arbeta med Läkarmissionen, säger Sten-Gunnar Hedin.

Vi återkommer i nästa Svenska Journalen med en längre artikel om Ingvar Guldstrand.

Sten-Gunnar Hedin

”Jag är tacksam att få kliva in efter Ingvar och det känns oerhört inspirerande.”

så mycket. Det känns rätt att avgå nu, säger Ingvar Guldstrand.

När Ingvar Guldstrand började som ordförande för Läkarmissionen på 1970-talet samlade organisationen in mellan 5 och 10 miljoner kronor per år. 2013 uppgick insamlingen till 130 miljoner kronor

Många barns högsta önskan är att få gå i skola, men deras familj har inga pengar till det.

Fira ”din” examen med en gåva som gör det möjligt för ett fattigt barn att få sin chans.

Det är kanske den viktigaste gåva det barnet får i hela sitt liv. Och samtidigt får ”din” examen en djupare mening.

Du ger din gåva på www.webaid.se

Läkarmissionen
Webaid.se

90 SVENSK INSAMLINGS KONTROLL

JOURNALEN

ges ut av Läkarmissionen och är en organisations- och medlemstidning
DIREKTÖR: Johan Lilja
ANSVARIG UTGIVARE: Conny Sjöberg
INFORMATION: Eva Nordenstam von Delwig

BISTÅNDSPROJEKT:

Ove Gustafsson

MEDLEMS- OCH GIVARSERVICE: info@lakarmissionen.se

POSTADRESS: Läkarmissionen, 162 88 Vällingby

TELEFON: 08-620 02 00 växel

HEMSIDA: www.lakarmissionen.se, www.webaid.se

PRODUKTION:

Swedmedia

REDAKTÖR: Kerstin Doyle

REDIGERING: Peter Wickberg

KARTOR: Ola Gustafsson

OMSLAGSFOTO: Rickard L. Eriksson

POSTADRESS: Swedmedia/Svenska Journalen, 105 36 Stockholm

E-POSTADRESS: svenskajournalen@swedmedia.se

TELEFON: 08-619 24 00

ANNONSER: Display i Umeå

ANNONSBOKNING: gunilla.johansson@display-umea.se

POSTADRESS: Display/Svenska Journalen, Box 3042, 903 02 Umeå

TELEFON: 090-71 15 18

TRYCKERI: V-TAB, Vimmerby

GÅVOR TILL LÄKARMISSIONEN PÅ PLUSGIRO 90 00 21-7

Vilken stad?
Staden ockuperades av japanerna 1937-45. I staden hölls olympiska sommarspelen 2008. Staden hette 1271-1368 Dadu och var då huvudstad för hela riket.

Grattis! Estrid Landgren, Eskilstuna, Britta Ek, Kungsör och Brita Sahlin, Vallda får Soheila Fors bok "Kärleken blev mitt vapen".

Junikrysset. Du behöver inte skicka in hela krysset! Fyll bara i tävlingskupongen här bredvid eller skriv svaren på ett vykort. Skicka till "Journalenkrysset juni 2014", Swedmedia, 105 36 Stockholm. Senast den 15 juni vill vi ha ditt svar.

Vinn en bok!

De tre först öppnade rätta lösningarna vinner Tomas Sjödins bok "Det händer när du vilar".

1. _____
2. _____
3. _____
Namn: _____
Adress: _____ Postadress: _____

Konstruktion: Text & Bild Lars Fridesig

346 726 tack!

Lika många kronor har vi samlat in under 2013 till Läkarmissionens arbete i Moçambique.

När vi sålt din bostad skänker vi pengar, i ditt namn, som bland annat går till uppbyggnaden av ett nytt center för utsatta barn. Insamlingen fortsätter under hela 2014. Du hjälper andra, när vi hjälper dig.

maklarringen.se/litebattre

STURESOR

Fem år med enbart helnöjda resenärer
Små grupper = personlig service
Boende i kristna miljöer
Åk med STURESOR till ROM eller JERUSALEM

Platser finns på följande resor:

ROM - den eviga staden
11/10 - 16/10 4.750:- exkl. flyg
Kan kombineras med två dagar i idylliska Farfa i Sabinerbergen 16-18/10
JERUSALEM
4 - 11/11 (4 platser kvar) 7.250:- exkl. flyg
JERUSALEM
14 - 21/4 2015 7.250:- exkl. flyg
ALL INFO, DAGSPROGRAM m.m.
FINNS PÅ STURESORS HEMSIDA

STURESOR

Yttermo Tjargattu 2, 793 35 Leksand
0736-210 128
sture.lundqvist@gmail.com

www.sturesor.se

Sture Lundqvist
präst och reseledare

KING TOURS
DIN PERSONLIGA RESEARRANGÖR

Aktuella resor

- Legendernas Armenien 10 sep
- Noas land och Ararat 20 sep
- Rundresa till Jordanien 26 sep
- Eilat med Jerusalem varje vecka
- Medelhavsfolkens Malta 4 okt
- Jordanien "Nice Price" 26 oktober
- Pilgrimsresa till Israel "Nice Price" 12 okt och 16 nov
- Jordanien med Petra & Döda havet 14 okt
- Israel med Joachim Holmgren 4 nov
- Klassiska Jordanien 14 nov.

Inom kort fler kommer det fler höstresor. Anmäl dig till nyhetsbrevet så missar du inte våra unika resor och erbjudande. Vi arrangerar gruppresor till när och fjärran. Vi arrangerar enligt era önskemål och hjälper er med hela eller delar av er resa. Kontakta oss för mer information och offert på just din resa.

Pilgrimsresor, kulturrenor, rundresor, historiska resor, gruppresor

www.kingtours.se

GULLBRANNAGÅRDEN

★★★★-CAMPING MED HÖG STANDARD
STUGOR OCH VANDRARHEM NÄRA HAVET

PERFEKT FÖR FAMILJER
sandstrand, lekpark, hoppkudde, butik, minigolf, restaurang mm
SOMMARPROGRAM
med midsommarfirande, gospelvecka, Gullbrannafestivalen, sportvecka, barnkörddagar, golf dagar mm

En mil söder om Halmstad
WWW.GULLBRANNAGARDEN.SE
WWW.GULLBRANNAFESTIVALEN.COM

RECEPTEN ÄR HÄMTADE UR
BOKEN "VÅR GRÖNA KOK-
BOK", NORSTEDTS FÖRLAG.

Medelhavsgrönsaker i citronette

4 portioner. Tid cirka 30 min.
Ugn 250 grader grill.

DET HÄR BEHÖVER DU:

1 zucchini
1 gul paprika
1 röd paprika
2 rödlök
4 vitlöksklyftor med skal

Citronette:

2 citroner
1 dl olivolja
½-1 msk honung
1 msk finhackade färsk örter, t ex timjan eller rosmarin
salt och svartpeppar

SÅ HÄR GÖR DU:

■ Citronette: Riv citronskal, bara det gula, och pressa ur saften, blanda med olja och honung. Blanda i timjan, salt och peppar. Smaka av.
■ Kärna ur paprikorna. Skala löken. Skär grönsaker och lök i skivor och bitar. Blanda ned vitlöksklyftorna med skal.
■ Grilla grönsakerna på utegrill, på grill i ugnen, i en grillpanna på spisen eller i en vanlig stekpanna. Grilla eller stek på hög värme tills grönsakerna fått grill- eller stekyta. Häll citronetten över de varma grönsakerna.

Sallad med manchegoost

4 portioner. Tid cirka 30 min.

DET HÄR BEHÖVER DU:

100 g salladsmix
1 dl mandlar
50 g manchegoost
2 hårda, gröna päron
1 msk smör
3 msk olivolja
½ tsk salt
½ tsk grovmalen svartpeppar
3 msk balsamvinäger

SÅ HÄR GÖR DU:

■ Fördela salladen på ett fat. Rosta mandlar i en torr stekpanna och hacka dem grovt. Fördela mandlarna på salladen och hyvla ost över.
■ Kärna ut och skär päronen i klyftor och stek dem i smör och olja cirka 2 min på varje sida. Salta och peppra.
■ Lyft ur päronen och lägg dem på salladen. Låt smöret och oljan koka med balsamvinäger cirka 2 minuter. Ringla såsen över salladsfatet.

Smoothies

Smoothie är en len och fyllig dryck med juice eller yoghurt och alltid med bär eller frukt.

DET HÄR BEHÖVER DU:

Två stora glas
1 avokado
1 dl frysta hallon
5 dl granatäppeljuice

SÅ HÄR GÖR DU:

■ Dela avokadon, ta bort kärnan och gröp ur fruktköttet. Blanda allt i en mixer.

Sommartårta

Cirka 12 bitar, ugn 150-175 grader

DET HÄR BEHÖVER DU:

75 g rumsvarmt smör
1 dl strösocker
4 äggulor
3 msk mjölk
1 ½ dl vetemjöl
1 ½ tsk bakpulver

Maräng:

4 äggvitor
2 dl strösocker
ev cirka 50 g flagad mandel

Fyllning:

2 dl vispgrädde
300 g bär, t ex björnbär, blåbär, hallon, jordgubbar

SÅ HÄR GÖR DU:

■ Lägg ett bakplåtspapper i

en långpanna eller ugnssäker form, cirka 15x25 cm. Rör smör och socker poröst. Separera äggens gulor och vitor och rör ned en gula i taget. Tillsätt mjölken och mjölet blandat med bakpulvret. Rör till en jämn smet.

Maräng:

■ Vispa vitorna med hälften av sockret till fast skum. Vänd ned resten av sockret.
■ Bred ut sockerkaksmeten i långpannan, bred marängen ovanpå. Strö eventuellt över flagad mandel.
■ Grädda in nedre delen av ugnen i cirka 25 minuter. Lyft kakan ur långpannan med hjälp av bakplåtspappret. Låt kakan sedan svalna på pappret. Dela kakan på mitten. Lägg ihop kakorna med bär och grädden emellan och ovanpå.

Risnudelsallad

4 portioner. Tid 20 min.

DET HÄR BEHÖVER DU:

200 g risnudlar
1 rödlök
1 röd paprika
150 g sockerärter
1-2 dl jordnötter

Dressing:

2 vitlöksklyftor
½-1 röd chili
3 limefrukter, finrivet skal och saft
3 msk rapsolja eller annan neutral olja
2 tsk sesamolja
½ tsk salt
½ dl mango chutney

SÅ HÄR GÖR DU:

■ Koka nudlarna enligt anvisningen på förpackningen. Blanda dem eventuellt med lite olja så de inte klibbar ihop i durkslaget.
■ Skala löken. Strimla lök, paprika och sockerärter fint. Stöt jordnötter i en mortel eller hacka dem med kniv till önskad storlek.
■ Skala och pressa eller riv vitlöken. Dela och kärna eventuellt ut och finhacka chilin. Blanda vitlök, limeskal (endast det gröna), limesaft och chili med resten av ingredienserna till dressing. Vänd ned grönsakerna och blanda ordentligt. Låt dem gärna dra en stund.
■ Blanda grönsaker, nudlar och hackad färsk koriander på ett serveringsfat eller i en skål. Toppa med jordnöterna eller servera dem bredvid.

När dammet har lagt sig

Pistolskott. Dammet yr. Kulregnet viner genom luften. Beväpnade män springer mot FN-anläggningen i Bor i Sydsudan. En plats som är tänkt som en fristad åt de mest utsatta och svaga är plötsligt centrum i en förfärlig konflikt. Kvinnor och barn faller offer för en skoningslös och urskilningslös brutalitet. Gerillasoldaterna tar sig rätten att döda för att skaffa sig rättigheter till ett land som de anser vara deras.

Mitt i vår vardagsidyll, med sol och värme, barn som badar och härliga sommaraktiviteter, så befinner sig massor av människor i en situation som vi inte i vår vildaste fantasi kan föreställa oss. Genom vår partner så befinner vi oss mitt i stormens öga.

Det är inte utan att jag känner respekt och stolthet över teamet på plats. Att de utsätter sig själva för stor fara, för att rädda de allra svagaste och mest utsatta. Fordonen som var tänkta för brunnsborrningsprojekt och utvecklingsinsatser, har nu snabbt omvandlats till ambulanser, allt för att rädda så många människoliv som möjligt.

Vårt uppdrag är att arbeta med långsiktig utveckling och förändring, att borra brunnar och arbeta med konstruktiv bytveckling. Vi är på plats för att långsiktigt skapa rättvisa och hållbara förhållanden, att vara med och förverkliga människors livsdrömmar, men just nu väntar vi på att dammet ska lägga sig, både bildligt och bokstavligt. Tack för att du är med och räddar liv, men också ger goda förutsättningar för en bättre värld utan våld och förtryck.

Johan Lilja

Direktor på Läkarmissionen

Läkarmissionen

• Sedan 1958 har Läkarmissionen arbetat för att förändra framtiden för utsatta människor. Vi förmedlar cirka hundra miljoner kronor till hjälpinsatser i fyra världsdelar med tyngdpunkt på Afrika. Vi samarbetar med

lokala partner inom tre områden: social omsorg, utbildning och självförsörjning.
• Vår vision är att genom effektiva metoder stödja utsatta människors vilja och förmåga att förändra sina livsvillkor.

• Vårt uppdrag är att utifrån ett rättighetsperspektiv bekämpa fattigdom och bidra till hållbar utveckling inom våra huvudområden. Vi vill med information engagera fler för Läkarmissionens vision.

Det känns jättebra att kroppen fungerar!

Inger Olsson är en aktiv pensionär från Munkedal som är med i flera olika pensionärsföreningar. För henne innebär ett bra liv att vara pigg till att kunna göra det hon vill utan att känna sig stel i kroppen.

I en ålder av 71 år är Inger en aktiv pensionär. Under vintern tycker Inger om att vara aktiv inne, där handarbete och framförallt stickning ligger henne gott om hjärtat. När Inger har tid kan hon sticka timmar i sträck.

– För mig innebär ett bra liv att vara pigg till att kunna göra det jag vill. På äldre dagar har jag i perioder inte varit nöjd med rörligheten vilket bidragit till att jag tappat engagemang för mina intressen.

– Med VitaePro behåller jag rörligheten, det känns jättebra att kroppen fungerar och att jag kan vara aktiv! Efter sju år tar jag fortfarande VitaePro som mitt dagliga kosttillskott. Det tänker jag fortsätta med i många år till!

VitaePro® innehåller växtextrakt med astaxanthin, lutein och zeaxanthin, samt vitamin C, D, E och viktiga omega 3-fettsyror.

✓ MUSKELFUNKTION:

Vitamin D bidrar till att bibehålla normal muskelfunktion

✓ BROSKFUNKTION:

Vitamin C bidrar till normal kollagenbildning som har betydelse för normal broskfunktion

✓ MINSKA TRÖTTHET:

Vitamin C bidrar till att minska trötthet och utmattning

✓ HJÄRTAT:

DHA och EPA bidrar till hjärtats normala funktion*

*Gynnsam effekt på hjärta erhålls vid intag av 250 mg DHA/EPA dagligen.

Stig Strand,
världscupsegrare i slalom.

- Genom att äta VitaePro varje dag som en del av en sund kost kan jag bevara smidigheten i kroppen och känna att orken finns på plats i vardagen.

– Jag tänker fortsätta med VitaePro i många år till!

Inger Olsson,
VitaePro-kund

BESTÄLL HÄR!

SMS: Skriv LIV 134, sänd till 72100
Du betalar endast eventuell operatörsavgift

Ring 0771 – 21 07 00
Du betalar endast lokalsamtal

Beställ online på:
www.vitaelab.se

Ja tack! Jag vill beställa VitaePro® för halva priset för endast 149 kr. Jag får nästa leverans till medlemspris 299 kr för 2 månader direkt hem i brevlådan. Ingen bindnings- eller uppsägningstid. Erbjudandet gäller endast nya kunder. *Porto på 39 kr tillkommer.

TEXTA TYDLIGT

NAMN: _____

ADRESS: _____

POSTNUMMER OCH ORT: _____

TEL: _____ UNDERSKRIFT: _____

E-POST: _____

(För person under 18 år behövs målsmans underskrift)

134

Dina konsumenträttigheter skyddas av Distans- och hemförsäljningslagen. Med förbehåll för eventuella prisjusteringar.

Frankeras ej.
VitaeLab AB
betalar portot

VitaeLab AB

Svarspost
20516456
45120 Uddevalla

VitaeLab AB
Norra Drottninggatan 5-7, 451 31 Uddevalla
Postadress: VitaeLab AB, Box 526, 451 21 Uddevalla
www.vitaelab.se
Kundservice tel: 0771-21 07 00 | Mån-fre: 8:30-16:30
Medlem i branschorganisationen Svensk Egenvård